

„Balul absolvenților“ de V. Rozov la Teatrul Mic

străbătut pînă la înfringere de Ana. Doina Șerban este în rol, realizînd o Innă voit teatrală în viață, și poate de aceea teatrală în teatru. Îi dau replică N. Pomoje — cu coloritul vesel, uneori voit vulgar sau cinic, al adolescentului avizat — și Mișu Dinville cu un debut artistic notabil.

Este un merit faptul că actori ca Ion Manta, Tudorel Popa au acceptat să apară în roluri episodice desigur, cu valoarea lor, în partitura piesei — și poate tocmai de aceea dificile. Dinu Ianculescu este dezavantajat de datele psihologice ale personajului și este, poate, singura neatentă distribuție. Arcadie Donos, — jovială intruchipare a bucuriei de a trăi, a teluricului Alexei Vasiliievici Kopilov — și Andrei Codarcea — în rolul lui Oleg Petrovici Golovancenko, omenosul șef de personal — deși în apariții secundare, întregesc atmosfera de veridicitate a spectacolului.

Scenografia, semnată de Dan Jitianu, pare a fi făcută din piese de magazie săracă și n-ar putea fi justificată prin respectarea eventualelor indicații ale autorului.

Regia semnată de D. D. Neleanu respectă valorile dramatice ale textului, dovedind ca și alții, citirea atentă a piesei. De la distribuție în general și pînă la desfășurarea scenică în detaliu este vădită înțelegerea corectă a conținutului dramatic al acțiunii, a evoluției personajelor, printr-o echilibrată punere în scenă.

Textul s-a bucurat de o fluentă limbă românească în traducerea cunoscutului tălmă-

citor de piese din limba rusă, Tudor Sterinde.

Nu putem încheia aceste rînduri înaintea de a sublinia că aducerea în peisajul stagiunii a acestei piese cu substanțial potențial estetic și educativ, cu un mesaj de mare actualitate, reprezintă una dintre orientările repertoriale eficiente.

Irina Toma-Constantinescu

Teatrul „Ion Creangă“

„ELECTRA“

de Sofocle

„Violența“ nu i-a așteptat, ca să fie inventată, pe regizorii uneori preahulitelor „Western“-uri. De omucideri — vezi chiar paricide — incesturi, violuri nu duce lipsă nici tragedia elină și nici Vechiul Testament. Create, cel mai adesea, în vremurile noastre, din năzuința spre senzațional, sau declanșate de dorința de înavuțire, în tragedia greacă,

completele fapte — care, *nota bene*, nu se potrec niciodată la *vedere* — sînt soluțiile paroxistice ale unor patimi ce ating limita de sus a incandescentei; sînt momente de explozie ale unui zbucium sufletesc aflat la pragul ce ne-am deprins a-l numi al *tragicului*. Numele acestor sentimente se pot rosti uneori destul de limpede: fie dragostea de patrie, ca în *Perșii*, fie umanitatea omului înfruntînd forțele oarbe ale destinului, ca în *Cei 7 împotriva Tebei*, fie conflictul omului cu divinitatea însăși, ca în *Prometeu*; alteori însă, năpraznice flăcări ale unei combustii (d.p.d.v. social, economic etc.) „de mult pierdute vederii noastre” etc., sînt foarte anevoie de tălmăcit înțelegerii omului modern, care, lipsit de un bagaj propriu de cultură și de receptivitate, nu va putea pătrunde resortul care o face pe Antigona să meargă la moarte numai pentru a-și înmormînta fratele, nu va putea în nici un caz pătrunde complexitatea de forțe, simțiri, eresuri ce se ciocnesc în *Oedip-rege*. Într-adevăr, ce este, pentru înțelegerea unui spectator neavizat, a prezumtivului spectator al „teatrului pentru copii și tineret”, *Electra*? E povestea unei femei care și-a ucis soțul; fiul ei, se întoarce și, în unire cu sora lui, o ucide la rîndu-i atît pe mamică-sa, cît și pe ibovnicul și complicele ei. Dimensiunile cutremurătoare suferințe a *Electrei*, sfințenia ideii de a răzbuna un părinte ucis — și, atenuînd cumva oroarea matricidului, puținul preț, pe care, în sistemul de valori al patriarhatului elin, îl reprezenta viața unei femei — calitativ cu totul alta decît cutare răzbunare mafiotă, — în sfîrșit înalta ținută artistică — și ea diferită de ceea ce se vede în general! — a capodoperei sofocleene, iată numai cîteva elemente care, neputînd ajunge pînă la zisul spectator, fac să se înroșească în mare măsură însăși ideea de *educare* care a îndemnat, *pare-se*, la programarea piesei. Cu cît mai potrivită ar fi fost, pentru familiarizarea tinerilor cu înaltele carate ale nepieritorului teatru elin, programarea lui *Prometeu*, a *Perșilor* sau poate chiar a *Hecubei*, pe care, încă acum un veac și jumătate, din dorința de a reprezenta „tot... piese pline de patriotizm, virtute, abnegație și ceva în contra tiraniei”, o „rîdica pe scenă” la Cișmeaua-Roșie, Ion Heliade Rădulescu.

Montînd, ca regizor și scenograf, spectacolul de la Teatrul „Ion Creangă”, N. Al. Toscani a optat pentru linia tradițională, inovînd doar în partitura corului, pe care a imprimat-o pe bandă de magnetofon; dacă din punct de vedere tehnic, transmisiunea ar fi fost mai puțin imperfectă, am fi putut-o judeca mai obiectiv. Rămîne oricum de consemnat o incontestabilă eleganță a întregului spectacol, la care desigur, „mișcarea scenică a corului” (Maria Alice Botez) își are partea ei de contribuție.

În rolul titular, Natalia Arsene a vădit un real temperament dramatic, trăind cu convingere sfișierea sufletescă a uneia din cele mai zguduitoare figuri tragice ale

teatrului universal; dar — și aceasta a reieșit mai cu seamă în înfruntarea *Electrei* cu Clitemnestra — nu a putut fi, încă o dată, ocolită neînțelegerea deplină a esenței tragediei antice, unde, în mijlocul tuturorei atrocităților și actelor de damnațiune, în mijlocul demenței chiar, eroii își păstrează un anume fond de seninătate. Elegant, sobru, remarcabil ca ținută scenică și ca rostire a textului (în special în povestirea „morții” lui Oreste), Ion Ilie Ion în rolul Pedagogului. Pentru restul distribuției, nu putem, din păcate, să spunem decît că, din cauză de incompatibilitate cu tragedia greacă, actorii și-au rostat replicile conștiincios și la timpul potrivit.

Nu rămîne exclusă întrebarea — firește nu obligatorie pentru directorul teatrului și pentru regizor, decît pentru cronicar — dacă, lipsit de forțele actoricești necesare, a lua în piept o asemenea încercare nu constituie un act mai mult decît temerar.

Încheiem aceste rînduri elogiînd desăvîrșita versiune românească datorată regretatului George Fotino.

Radu Albala

Teatrul Dramatic „Bacovia” din Bacău

• „OMUL CARE...”

de Horia Lovinescu

• MĂȘTI CONTEMPORANE

(trei schițe dramatice de

Dumitru Solomon și versuri de Marin Sorescu)

Teatrul Dramatic „Bacovia” ne-a oferit prilejul de a putea parcurge într-o singură zi, trei trepte foarte diferite ale artei interpretative, de-a lungul cărora se întrevăd clar și limita de jos și limita de sus ale posibilităților colectivului: un spectacol-coupé, arcut pe nuanțe și sensuri moderne, în cea mai mare parte izbutit, și în orice caz atrac-